

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Ve polti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Mesečnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 267.

V Ljubljani, v četrtek 20. novembra 1890.

Letnik XVIII.

Višja dekliška šola.

IV.

Odločilno besedo v zadevi višje dekliške šole imel bo deželni zbor. Tam nadejati se je boljšega in toplejšega zastopstva interesov ljubljanskega mesta in Kranjske dežele. Vsaj je devet deželnih poslancev počastilo zadnji shod katol. političnega društva s svojo navzočnostjo in glasovalo za predlagano resolucijo. Tem častivrednim, značajnim in vestnim zastopnikom slovenskega ljudstva izrekamo že sedaj najtoplejšo zahvalo in priznanje za njih postopanje in jim zagotavljamo, da bo njih vestno in značajno delovanje odobral narod v ogromni svoji večini.

Nadejamo se pa, da se bo tem devetim poslancem pridružilo še toliko deželnih zastopnikov, da bodo kot odločilna večina odklonili namero liberalne frakcije.

Gospode poslance kmetskih občin pa še posebno opozarjamo na okolnost, da ima liberalna stranka ravno zoper nje še posebno jako perfidno namero. Speljati hočejo zastopnike kmetskih občin na led, da bi glasovali za višjo dekliško šolo in se na ta način sami spravili pri svojih kmetskih volilcih ob zaupanje, s tem pa odprli vrata liberalni agitaciji! Poslanci kmetskih občin naj bi se na ta način sami diskreditirali pri svojih volilcih in gladili pot liberalnim nasprotnikom. Kajti kmetski volilci nikdar ne bodo priznali potrebe, da bi dežela prispevala 4000 gld. na leto, t. j. glavnico 100.000 gld., za zavod, ki kmetskemu prebivalstvu ne bo ničesar koristil.

Sicer pa itak ne dvomimo, da bodo zastopniki kmetskih občin glasovali zoper zahteve ljubljanskega mesta, oziroma zoper ustanovitev višje dekliške šole. Smatrali smo le kot svojo dolžnost, gg. poslance kmetskih občin opozoriti na specijelno proti njim naperjeno nakano liberalne stranke.

Liberalna frakcija bo sigurno sklicevala se na lansko resolucijo, ki se je sprejela na predlog dr. Tavčarja in izrekla, da je deželni zbor pripravljen podpirati višjo dekliško šolo, ko bi ustanovilo ljubljansko mesto.

Ali gospodje poslanci naj se nikar ne dajo strašiti s to resolucijo, kajti ta resolucija nima niti najmanjše obvezne moči za deželni zbor.

O obvezi v jurističnem smislu itak niti govora biti ne more in ni ga sodišča, ki bi mogel soditi, da je vsled tiste resolucije dežela zavezana prispevati k troškom višje dekliške šole, ustanovljene od ljubljanskega mesta.

Vse deželne zastopnike pa opozarjamo na preveliko načelno važnost vprašanja. Vsak poslanec bo tu moral barvo pokazati, je-li res prijatelj verske vzgoje, katero je shod slovenskih poslancev sprejel v svoj program, ali če mu je verska vzgoja le fraza, le licemerska pretveza, za katero se skrivajo ravno nasprotni protiverski naklepi.

Tudi o moralni obvezi ne more se govoriti, kajti takrat, ko je deželni zbor sklepal napominano resolucijo, bilo je še celo vprašanje takorekoč v povojih, še nezrelo. In resolucija ni drugzga izrekla, nego da naj deželni odbor stopi v dogovor z mestom ljubljanskim, pod katerimi uveti bi slednje hotelo prevzeti ustanovitev višje dekliške šole. Še-le potem, če bi se deželni odbor zjedinił z mestom ljubljanskim v tem vprašanju, še-le potem in pod tem pogojem hoče dežela podpirati od mesta ljubljanskega ustanovljeni zavod. To je pomen one resolucije, le tako in ne drugače mora se tolmačiti, kajti brezmiselno bi bilo soditi, da se je deželni zbor izrekel za podporo od ljubljanskega mesta ustanovljenega višjega dekliškega zavoda, naj bode potem ta zavod kakoršen hoče!

Deželni zbor si tedaj z navedeno resolucijo nikakor ni vezal rok in poslanci imajo danes v tem vprašanju popolnoma proste roke, to tembolj,

ker so razmere danes popolnoma drugačne, kakor so bile lansko leto.

Lansko leto še ni bil oživotvorjen uršulinski višji dekliški zavod. Letos pa ta zavod vže obstoji in deluje. Danes vidimo, kar se lansko leto še ni moglo presoditi, da razven uršulinskega še posebnega višjega dekliškega zavoda nika k o r n e p o t r e b u j e m o. Tedaj bi bilo smešno in brezvestno, če bi deželni zbor letos rad lanske resolucije obložil deželo z novim bremenom letnih 4000 gld za popolnoma nepotrebno stvar.

Nadejamo se tedaj sigurno, da bodo zastopniki dežele bolje spoznavali in zastopali koristi mesta in dežele, kakor se je to zgodilo od strani večine zastopnikov mesta. Nadejamo se, da ne bodo deželi naložili novega, čisto nepotrebne bremena 4000 gld. na leto, katerega zvikanje pa se bode pozneje sigurno zahtevalo.

Nadejamo se pa v prvi vrsti, da se bode v deželnem zboru še našla večina, koji je v istini verska vzgoja našega naroda na srci in ki noče našega ženskega naraščaja izročiti pogubonosni brezverski vzgoji in s tem gladiti pot brezverstvu v našem narodu. V to pomozi Bog!

r—č.

Deželni zbor kranjski.

(Jednajsta seja, dné 18. novembra.)

(Dalje.)

K predlogu upravnega odseka gledé pospeševanja izdavanja slovenskih učnih knjig za višje razrede ljudskih in meščanskih šol, za obrtne in srednje šole oglašil se je najprej poslanec Schaffer, ki nasprotuje temu, da bi deželni odbor bil zalagatelj in izdajatelj šolskih knjig. On poudarja, da jezik je le sredstvo, a ne namen, zato ugovarja temu, da bi se dajali deželni novei v tak namen. Osebito se zaganja proti temu, pa bi se tudi višji gimnazijalni

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajskega. — Poslov. V. Z.

(Dalje.)

Ali pogledjmo si natančneje prenovljeno zemljo. Kaj so oni črni tramovi mej svežimi debli? Porušene vaške koč, katere še do sedaj niso bile narejene z nova. In tam zopet — in tam zopet — in povsodi taki žalostni prizori. Tam na višini je razrušen gosposki grad, tam drugi — in povsod v krajini je toliko žalostnih prič boja, ki so besneli pred kratkim tukaj. Pod gosto travo, v grmovjih je polno človeških kostij.

Ali saj bo sedaj zopet mirno.

Koč so postavljene z nova. Na polji se ziblje bujno žito; drevje cvetě; če Bog dá, letina bo dobra. Tako se tolaži marsikdo, marsikomu poskoči radostno sree pod slabo obleko.

Žito je že zorelo na polji; ljudje so klepali že srpe in se veselili bogate žetve. Po vaseh so hodile procesije v cerkev, kapele proseč Boga, da naj odvrne od njih vsako nesrečo in povsodi klicali: „Kuge, vojske, lakote, reši nas Gospod!“

In Gospod je uslišal klicanje ubogega ljudstva.

Krvava vojska s kužno ženo in suho lakoto ni se prikazala. Zato pa so jo skusili huje v drugih krajih.

Že so se zablskali srpi na polji, že so se oglašile vesele pesmi ženjc in težki vozovi z zlatim klasovjem so se bližali skednjem, in urno so pokali cepci, ali pod njimi se ni valila kri, temveč sipala se zlata pšenica.

„Hvala Bogu! Spravili smo srečno pod streho. Daj Bog, da bi to žito tudi tako mirno použili, da bi se mogli tudi prihodnje leto veseliti take žetve.“

„Kakor bi Žizka padež v vodo s svojo železno vojsko“, govorili so većinoma.

Ali Žizka ni počival, vedno je delal. Mej tem, ko so se okoli Pilzna pripravljali k žetvi, oblegal je grad Rabi. Nekega dné se je približal blizo zidovja. Na zidu so ga zagledali; nekdo je nameril proti njemu lok; strela je zažvižgala po zraku, ali Žizka je skočil naglo za drevo. Strela se je zarila globoko v deblo. „Vodja je rešen!“ zaupili so vojniki, videč, v kaki nevarnosti je bil. Puščica ga sicer ni zadela, ali trska od debela mu je skočila v zdravo oko, da je je takoj zalila kri, in Žizki je postalo temno pred očmi.

Glasno je zaupil od bolečine. Njegove sluge so prileteli takoj k njemu, odvedli ga v njegovo sta-

novanje in mu zmivali ranjeno oko. Ali peklo ga je vedno huje, gledati ni mogel.

„Ne more in ne sme biti, da bi oslal naš vodja slep!“ klicali so Žizkovi bojovníki.

„V Prago me odvedite, tam me ozdravijo gotovo večji zdravniki“, velel je slepi vodja nadejajoč se, da ni bil grad Rabi poslednji predmet, kateri je gledal v svojem življenji.

Ali tudi v Pragi ga niso ozdravili — ostal je slep.

Ako je bil že prej, ko je še videl, strah svojim sovražnikom, postal jim je še strašnejši sedaj, ko je bil slep.

Ako je bil pred tem neizprosni v svojem maščevanju, bil je tem grozovitejši sedaj, ko je vskipel v njem srd. Ako je bil pred tem nepresežen vojskovodja, zasul je sedaj še bolj.

Slednjič se je spomnil slepi vojskovodja tudi pilzenske okolice, ki ni trpela od pomladi do jeseni nič.

Mej tem si je opomogla tu dosti kraljeva stranka, ki je imela za središče nepremagljivi Pilzen.

Rokicane, ki so pripadale Žizki, dobili so cesarski; tudi grad Štenovice je bil po kratkem boji v njihovih rokah in razven tega je zaplapolal še na mnogih gradih in trdnjavah, udanih Žizki, prapor mesta Pilzna poleg kraljevega prapora. (Dalje sledi)

razredi poslovenili, ter izraža bojazen, da ne bodo potem abiturijente zrela za obiskovanje vseučilišč. Očita, da nimamo nikake slovenske literature, ter da ni dovolj, da so učne knjige, treba je osobito učencem višjih razredov, da izkoristujejo sploh literaturne spise. Konečno se protivi temu, da bi se toliko ogromno svoto 8000 gld. izdalo v to svrho, ker izdavat knjige ni naloga dežele, ampak države.

Poslanec dr. Vošnjak pobija nazore izražene od g. poslanca dr. Schafferja ter odločno zavrača trditve, da ni jezik namen, ampak le sredstvo. Jezik je vsakemu narodu preimeniten, zanj se ogrevajo narodi, za njega omiko se poteguje vsak zaveden narod. Poudarja, da se vedno državna učna uprava protivi temu, da se preosnujejo naše srednje šole s tem, da je jezik slovenski učni jezik za vse predmete, češ, da nimamo učnih slovenskih knjig. Že l. 1873. je bivši naučni minister Stremayr tak izgovor rabil in obljubil, da če se učne slovenske knjige preskrbé, boče izpolniti slovenske zahteve gledé vpeljave slovenskega kot učnega jezika. Deželni zbor kranjski je svoje storil ter tudi že votiral enkrat 10.000 gld. v ta namen. Tako se je število najpotrebnejših učnih knjig preskrbelo, ter se je omogočilo s tem, da imamo saj nižje štiri razrede gimnazije slovenske. Govornik obžaluje, da se pa v zvezi vsem naporom grščina še vedno na teh slovenskih nižjih razredih gimnazije poučuje s pomočjo nemškega poučnega jezika.

Poslanec dr. Tavčar se začuduje, da se zastopniki veleposestva v eminento slovenski deželi protivijo tako pravični kulturni zahtevi naroda. Prav dobro pa je zadel, ko je navajal faktum, kam dovede, če se slovenska mladina vzgojuje v tujem duhu in jeziku. Dokaz temu je Nj. ekselencija baron Švegelj, ki bi po svojem rojstvu in kot nekdanji slovenski pesnik moral sedeti na tej strani, a ne na onej, odkoder se vedno pobija še tako pohlevna zahteva našega naroda.

Konečno besedo dobi poročevalec Povše, ki pravi, da sta mu narodna predgovornika povsem olajšala konečno zagovarjanje predlogov, katere stavi upravni odsek. Odveč smatra veliko govoriti, ker že dvajset let se je tako pogostoma govorilo o tej zadevi in zahtevi slovenskega naroda. Narodni poslanci vedó, kaj jim veli dolžnost do naroda; gospode nasprotne stranke pa noče prepričevati; obžaluje le, da prav oni kot zastopniki veleposestva, živeči v deželi povsem slovenski, zavirajo duševni razvoj tega naroda. Narod pa bode v zvezi temu napredoval, in deželni zastop bode vse žrtvoval v dosego tega, to toliko bolj, ker država noče storiti tega v povzdigo izomike našega nadarjenega naroda. Poudarja, da mi hočemo imeti popolne slovenske gimnazije, ker le tako dobili bomo inteligenco, uradništvo, katero bode moglo in hotelo uradovati v duhu našega naroda. Konečno zavrača še trditve g. poslanca dr. Schafferja, ki očita nekako zapravljivost s tem, da se hočejo te knjige izdavat.

Za vse knjige, katere nasvetuje enkéta strokovnjakov-učiteljev, treba do 8000 gld. A za to izdavanje našli se bodo podjetniki; in da se te podpira, ima se dovoliti deželnemu odboru 2000 gld. Ne ravna se tedaj za vseh 8000 gld., ampak le za podporo 2000 gld. Iz teh razlogov priporoča, da se vsi predlogi upravnega odseka sprejmó.

Prošnji šolskega vodje Ivana Lapajnetu v Krškem gledé podpore za izdajo „prirodopisja“, in učitelja dr. Tomaža Romiha v Krškem za izdajo „obrtnega knjigovodstva“, o katerih je poročal dr. Vošnjak, se izročate deželnemu odboru v rešitev.

Pet točk dnevnega reda ostane nerešenih, ker je bil stavljen predlog, naj se seja konča. Mnogi poslanci bi bili radi dovršili dnevni red in so glasovali zoper konec seje, pa so ostali v manjšini s 13 glasovi proti 16.

Podpredsednik baron Apfaltrern se spominja še godu presvetle cesarice, kakor smo omenjali že včeraj, in baron Winkler obljubi, da hoče voščila deželnega zbora sporočiti na Najvišje mesto, potem baron Apfaltrern zaključí sejo.

Po javni seji je bila tajna seja, katere izid smo tudi že včeraj poročali. Prihodnja seja bo jutri dné 20. t. m.

Deželni zbor štajarski.

(Konec.)

Odbor se premalo ozira na revščino ljudstva, v deželni zbornici v Gradcu pa vlada največja potratnost, kakor da bi bil vsak deželni odbornik naj-

manj ces. namestnik ali pa dvorni svetovalec! Ni dovolj samo vladi očitati potratnost, treba, da se je sam varuje deželni odbor. K sklepu zahteva poslanec, da naj se odbor ozira na njegove predloge, izročene v lanskem zasedanju, ter naj jih prej ko mogoče predloži deželnemu zboru v razpravo.

Deželni odbornik Berg pojasnjuje, da je deželni odbor uvaževal predloge govornikov ter nabiral statističnega gradiva, da pa je to tako ogromno, da ni bilo mogoče z določnimi nasveti že sedaj stopiti pred deželni zbor.

Zadnja točka dnevnega reda je bil nasvet poslanca Hagenhoferja o vravnavi lovske pravice.

Poslanec Radaj pravi mej drugim: „S predloženim načrtom se bistveno izpremené pravice o lovu. Sedaj se lov oddaja po dražbi; v prihodnje naj se občinari združijo v lovsko zadrugo, ki oskrbuje to zadevo po posebnem odboru. Zato pa treba statističnih dat, da se prepričamo, ali bi bile koristne te bistvene izpremembe, ali ne. Teh podatkov nimamo, treba torej še obširnih informacij po vsej deželi; za to pa deželni zbor nima časa v tem zasedanju; zato predlagam v imenu deželnega kulturnega odseka: Deželni zbor naj sklene: Predlog poslanca Hagenhoferja in tovarišev za vravno lovskih pravic se izroči deželnemu odboru z naročilom, da o tej zadevi natančno poizveduje ter deželnemu zboru poroča v prihodnjem zasedanju.“

Poslanec Vošnjak priporoča predlog Hagenhoferjev ter izraža željo, da naj se deželni odbor pri poizvedovanju o podatkih za ta predlog ozira v zlasti na zemljiške posestnike.

Po daljši razpravi sprejmó se odsekovi predlogi, o katerih je poročal poslanec Radaj.

Deželni glavar pred vsem omenja v tej seji nasproti poslancu Morreju, da kot glavar ne more sezati v polemiko in da tudi ne more na vsako vprašanje takoj odgovoriti.

Vsprejme se poročilo deželnega odbora o zemljiščno-odveznem zakladu za leto 1889.

Deželni odbor se pooblasti, da razširi s prizidanjem deželno hiralnico v Vildonu ter da sme porabiti v ta namen 30.000 gld.

Deželno-kulturni odsek priporoča, da se od leta 1890 do 1894 vsako leto postavi v proračun 15.000 gld. za vsakoletno vravno Drave od Maribora do Središča.

O tem je poročal poslanec Radaj ter izražal nado, da bode tudi država podpirala deželo pri tem podjetju.

Poslanec Kokoschinegg podpira ta predlog, opisuje, koliko škode napravlja Drava v zlasti pri Ptuj.

Ces. namestnik odgovarja, da je dobil od ministerstva nalog, da se naj ozira na teh 15.000 gld. prihodnjega leta ter podpira deželo pri vravnavi Drave.

Poslanec Portugall poroča o prošnji prebivalcev iz Krapja, da naj se Krapje izloči iz dose-danje občine ter ustanovi kot samostalna občina z lastnim županom. — Ker je prošnja spisana v slovenskem jeziku, predlaga poročevalec: Prošnja se izroči deželnemu odboru, da jo preloži na nemški jezik, da o njej preiskuje ter v prihodnjem zasedanju o njej poroča deželnemu zboru.

Iz tega se razvidi, kako potreben bi bil v deželnem odboru štajarskem tudi odbornik-Slovenec, kateremu bi se izročale brez nepotrebnih prevodov slovenske vloge v pretres in poročilo.

V začetku XIX. seje dné 19. t. m. izrazi deželni glavar iskrena voščila za god presvetli cesarici ter si med živahnim odobravanjem poslancev izprosi dovoljenje, da o tem tudi sporoči presvetli vladarici.

Zatem sledi točka, katero bi smeli nasloviti: Slovenski jezik v deželnem zboru štajarskem. Predsednik namreč omeni, da mu je došlo nedavno slovensko pisanje, katero niti on, niti deželnozborski zapisnikar ni razumel; predložil je spis poslanec dr. Dečko. Ko ga je preložil pooblaščen tolmač prof. Hubad na nemški jezik, spoznal je, da je to interpelacija dr. Dečka na ces. namestnika. Poslanec dr. Dečko naj torej prečita slovensko interpelacijo, za njo sledi prečitanje nemškega prevoda. Interpelacija omenja, zakaj da c. kr. oblastva na Spodnjem Štajarskem ne obnejuje z županijskimi uradi v slovenskem jeziku; podpisali so jo poslanci; Dečko, Vošnjak, Jerman, Srnec in Lipold.

Poslanec Fürst toži, da so tarifi za zemljiščni davek v mnogem krivi, da tako peša blagostanje na kmetih. Ker sloné ti tarifi na popolno napačni

podlagi, treba torej, da se ta važna zadeva vredí, ako hočemo, da nam ne propada ves kmetški stan. Pri tem je želeli, da ni nobenega razložka med strankami. — Predlog se soglasno sprejme.

Temu sledi poročilo občinskega odseka, ki predlaga, da naj se ljudem olajšajo troški pri vknjiževanju in razknjiževanju na podlagi privatnih listin v neznatnih prilikah, kjer se gré le za nekaj gol-dinarjev, in ne preseže 100 gld. Predlog je bil vsprejet brez debate.

Temu sledi poročilo občinskega odseka o zadevah občin in okrajnih zastopov; to poročilo omenja, kaj bi se postavilo na mesto okrajnih zastopov in kaki bi bili nasledki te premembe v denarnem, upravnem in pravnem oziru?

Poslanec dr. Srnec graja to poročilo deželnega odbora, v zlasti gledé na točke, ki govoré o južno-štajarski hranilnici; poudarja, da se v poročilu žali narodno čutilo Slovencev ter da se dvomi tudi nad ugodnim denarnim gospodarjenjem in vendar je pet občin okolice celjske porok za hranilnico.

V istem smislu govori dr. Dečko, ki odločno zavrača v svojem in svojih tovarišev imenu taka poročila deželnega odbora, ter izraža zahtevo, da deželni odbor postopa pravično pri svojih poročilih.

Pri predlogih o lovskih kartah oglasi se poslanec Jerman ter omenja, da so sedanji predlogi prav voda na njegov mlin, zakaj nevolja zoper lov in lovske karte se bo s tem le pomnožila ter sklene z besedami: Quidquid agis, prudenter agas et respice finem. Po daljši živahni razpravi izroči se ta zadeva deželnemu odboru v natančnejše poizvedovanje; za to so glasovali tudi slovenski poslanci.

Deželno-kulturni odsek predlaga, da se potrdi nastavljeni deželni komisar za vinarstvo z letno plačo 1000 gld. in dokladami, deželni odbor se pa tudi pooblasti, da za posamezne vinske okraje postavi posebnega paznika za trto ter mu določi na leto plačilo po 500 gld. in doklado za stanovanje. Te predloge sprejme zbornica brez razgovora. Sprejme se tudi resolucija, ki izraža nado, da bodeti država in dežela skupno delovali proti trtni uši, in da bo vlada kmalu izročila deželni upravi državne nasade ameriških trt in da bo v ta namen dosedaj rabljeni denar odločila deželi v podporo. Na vrsto pridejo poročila o deželnih meščanskih šolah, o deželnem muzeju, o deželni galeriji slik in o risalni akademiji, o deželnem gimnaziju v Ljubnem in spodnjem gimnaziju v Ptuj.

Poslanec Vošnjak obširno pojasnjuje razmere na ptujskem gimnaziju, omeni, da se ondi nastavljajo učitelji, ki niso zmožni za poduk, ker ne umejo slovenskega jezika, v zlasti se odlikuje ravnatelj ptujskega gimnazija v nasprotovanju do Slovencev; sploh, pravi govornik, ravnatelj ni kos svoji pedagogični nalogi. Gotovo vse meje preseza drznost, da je ondotni ravnatelj predlagal v občinskem svetu ptujskem, da naj se pokloni podpora društvu „Südmark“. Gimnazij trpi v takih razmerah, ker ne smemo pozabiti, da so večinoma vsi dijaki Slovenci.

Poslanec dr. Jurtela omenja, da imajo Slovenci pravico zahtevati od profesorjev, ki podučujejo slovenske otroke, da razumejo tudi slovenski jezik. Sploh so pa v Ptuj na gimnaziju nastavljeni celó taki učitelji, ki govoré tak nemški dialekt, da ga niti nemški gimnazijalci ne razumejo. Kakošnih nazorov da je gimnazijski vodja, razvidi se najbolj iz tega, da meni nič tebi nič popravlja šolarjem celó krstna imena, na pr. da namesto Milan zapiše ime Emil. Nemško-liberalni poslanci so v tej razpravi kaj slabo zagovarjali svoje stališče. Predlogi, da se poddržijo srednje šole, katere sedaj vzdržuje dežela, sprejmó se soglasno.

Pri predlogu, da se deželnemu odboru pritrdi gledé na njegovo stališče pri določitvi obligatnega nemškega jezika na ljudskih šolah v Mozirju in St. Mihaelu, kjer je učni jezik slovenski, oglasi se poslanec Lipold ter dokazuje, da še ni končana organizacija ljudskih šol in da vspehi nove šole niso v nobeni primeri z neznosnimi troški za šole. Ljudske šole na Spodnjem Štajarskem niso več šole, ampak ponemčevalni zavodi. Vsaka vzgoja se mora vršiti na podlagi materinega jezika; največji nesmisel je, ljudstvu govoriti o prostosti, pri tem pa mu kratiti njegov jezik. Mi želimo in zahtevamo narodno vzgojo, sedaj pa se napada naša narodna čast. Deželni šolski svet

naj torej preneha s svojimi ponemčevalnimi namerami, kajti svojih namenov ne bode dosegel nikdar.

Pri novi šoli pa tudi ne more biti govora o versko-nravni vzgoji, kajti vera ni več namen sedanjemu poduku. Na nemškem Pruskem je vse drugače v tem oziru; ako se vedno tako rada Avstrija ozira na Prusko, zakaj je ne posnema v tem oziru? Slovenski poslanci bode vsikdar ponavljali glas za versko-narodno šolo. Kjer se podere altar, ondi je v nevarnosti tudi prestol, to je neovržna resnica; zato je nespametno, odžagati vejo, na kateri se sedi. — Tem besedam je sledila živahna pohvala vzlasti med slovenskimi poslanci.

Poslanec Dečko je govoril proti deželnemu odboru in po pravici šibal vzlasti njega šolski odsek. „Kar nam Slovanom koristi,“ — pravi med drugim, — „to bomo mi sami najbolj vedeli. Dobrega blaga ni treba še le na dolgo in široko hvaliti, kakor židovski krošnjariji; Nemci naj jenjajo biti naši jerobi; zato Slovenci odločno odbijajo vsako vmešavanje tujcev v svoje šolske zadeve.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. novembra.

Notranje dežele.

Grof Kalnoky, avstrijski minister zunanjih poslov, je še vedno na dopustu ter se še ne povrne na svojo službo. Pravijo, da je to očitno znamenje splošnega miroljubnega položaja, da v bližnjem času ni pričakovati nobenih bistvenih priprav ali prememb v mednarodnih vprašanjih.

Kulturni boj na Ogrskem. Državna absolutna vsemogočnost se kaže v polni meri na Ogrskem. Kar spozna država za pravo, to je veljavno, to je sveto, drugega nič. Tako se kaže, da bo tudi pri kočljivem prašanju gledé na vpisavanje v matrike ostala vlada pri svojih razglasih. Ministerski predsednik in naučni minister sta govorila v tem smislu in grozila, da se uvedejo civilne matrike, ako bi se duhovščina trmasto držala svojega dosedanjega ravnanja. Kakor listi poročajo, ukloniti se bo morala cerkev vsaj za nekaj časa. Radovedni smo, kako se bo stvar razvila, zakaj kočljiva je za državo, pa tudi za cerkev.

Vnanje države.

Rim. Kakor se poroča iz Rima „Pol. Corr.“, vršil se bode papežev konzistorij bržkone meseca januarja 1891. l. in ne, kakor se je prej mislilo, okoli Božiča letošnjega leta. Do zdaj ni še zagotovo določeno, kateri cerkveni dostojanstveniki bodo pri tej priliki imenovani za kardinale.

Srbija. Iz Belega Grada se poroča listom 18. t. m.: V današnji seji skupščine je bilo izvoljeno zopet prejšnje predsedništvo, namreč Nikolaj Pašić kot predsednik ter Katić in Vulković kot njegova podpredsednika. Pašić je dobil od 99 glasov 89. Jutri se bode skupščina otvorila s prestolnim govorom.

Rusija. „Nov. Vremja“ poroča, da se je zadnji čas sprožilo vprašanje, kako naj se iz treh baltičkih pokrajin Kurlandije, Livonije in Estlandije naredi le dve pokrajini z ozirom na prevladajoča naroda omenjenih provincij Estlandcev in Lotišev. Isti list poroča, da je pravoslavna duhovščina v zapadni Rusiji poprosila rusko vladu, da se prepove židovskim prebivalcem trgovati ob nedeljah in krščanskih praznikih.

Nemčija. Voditelji pruske konservativne stranke nameravajo svojo stranko kot „socijalno-monarhično združenje“ preosnovati. Glavna naloga te stranke bo za branjanje nevarnosti, ki preté ljudstvu vsled političkega in socijalnega prevrata. V ta namen se namerava „združenje“ postaviti proti pluto- in ohlokraciji, manšterstvu, komunizmu in revolucionizmu s socijalno preosnovo na krščansko-narodni podlagi.

Italija. Stari Garibaldinec Cernuschi v Parizu je zadnje dni svoje soderžavljane nenavadno presenetil. Iz Pariza je namreč poslal 100.000 lir radikalnemu volilnemu odseku. Umevno je samo ob sebi, da ga zdaj radikalcem slavé po svojih časniki z vsemi močmi. Listi vseh drugih strank pa obsojajo Cernuschija, zakaj celih 41 let je svojo domovino le zasramoval in se je v tako dolgi dobi samo zdaj v ljubezni domislil domovine. Iz Milana pa se poroča, da ne bi bil mogel vladi nihče bolj vstreči, kakor jej je Cernuschi s svojim darom.

Francija. Četudi število francoskih državljanov kaj slabo narašča in so francoski državniki zaradi tega v velikih skrbéh, vendar pospešuje francoska vlada izseljevanje Francozov v Tunezijo, in sicer le zato, da bi bil francoski element tam močnejše zastopan, kakor italijanski. V ta namen se je pogodila francoska vlada z nekaterimi železniškimi družbami, da vozijo dotične železnice revne izseljence za polovico, menj ko sedem let stare otroke pa za četrtino voznine. — Da se zagotovi obstoj francoskega ministerstva, namerava se osnovati diplomatski svet, obstoječ iz sedanjih in bivših diplomatov. Ta naredba naj bi tudi utrdila francosko politiko, vzlasti, kar se tiče vnanjih zadev.

Švica. Švicarska vlada se menda ne boji več dosti nemirov v tesinskem kantonu. Tako vsaj bi se sklepalo iz tega, da bodeta pešpolka št. 28 in 29 prihodnji ponedeljek ostavila Tesin ter odkorakala v Bern, od koder pojde samo en batalijon št. 30 v zloglasni Tesin. — Kakor pišejo nemški listi, razširjajo v Švici bivajoči nihilisti svoje v Londonu izhajajoče glasilo „Demokrat-socijalist“ mej ljudi. V interesu mejnarodnih razmer do Rusije je bilo zvezno oblastu primorano to stvar bolje ogledati si ter obseg lista natančneje pregledati.

Belgija. V zbornici je Jansen predlagal, da se popravi 47., 53. in 56. član ustave z ozirom na volilno pravico v zbornico.

Anglija. Novemu londonskemu lordmajorju je došla prošnja, da bi izdal razglas, kako se na Ruskem z židovi postopa ter skliče v ta namen shod v Guidhallu. To prošnjo je podpisalo mnogo cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov. Lordmajor je na to odgovoril, da ga močno veseli, ker se brigajo za to zadevo dostojanstveniki različnih veroizpovedanj in političkih nazorov. V ta namen hoče torej lordmajor ugoditi imenovani prošnji ter določiti dan za dotični shod. — To je res kaj posebnega od Angležev, da se toliko brigajo za ruske židove. Ali pa ne bi bilo stokrat bolj umevno, da bi se ozrli oholi Angleži rajši proti zahodu na irski otok ter se usmilili ubogih irskih katoličanov, ki zdihujejo pod njihovo vladu malo bolj, kakor ruski židovi pod rusko vladu?

Turčija. V turški Aziji še ni popolnoma ponehala kolera, zakaj kvarantena za proizhajanje od Tripolisa do Mersine razširjena je zdaj proti severu do Selemkeha.

Izpred sodišča.

Priziv proti konfiskaciji „Slovenca“ z dne 23. oktobra t. l.

Danes jutraj je bila pred vis. c. kr. deželnim sodiščem ljubljanskim obravnava gledé priziva začasnega vredništva „Slovenca“ proti konfiskaciji „Slovenca“ z dne 23. oktobra t. l. št. 244, katerega je bilo zaplenilo državno pravdnštvo zaradi opazke k dnevnici „Iz istrskega deželnega zbora“, kako se je obnašal vladni zastopnik g. Elluscheg na znamenit govor poslanca dr. Volariča, ki se je pritožil v zares ostrih besedah, da predsednik niti toliko ne spoštuje hrvatskega jezika z italijanskim, da bi bil dovolil zabilježiti v zapisniku poleg italijanskega „Evviva!“ tudi slovanski „Živio!“ na slavo cesarju rekoč: „Mi zahtevamo popolno ravnopravnost narodnosti naše in hočemo, da smo svoji v svoji hiši. Kdor izgublja svoj jezik, véli Plutarh, izgublja svojo svobodo, a mi nečemo biti sužnji na svoji zemlji. — Ob tej priliki moram tudi v svojem in svojih sodrugov imenu izreči nezadovoljnost, da se je gospod vladni zastopnik — samo da ne bi moral na milost in nemilost izreči par besedi tudi v našem jeziku — rajši odrekel vsakemu pozdravu s svoje strani povodom otvorjenja deželnega zbora. To njega postopanje smatramo mi kot napoved vojske narodnosti naši. . . . Ljudstvo naše je do sedaj že toliko pretrpelo, da se o njem more reči z rimskim zgodovinarjem: dedit profecto grandae patientiae documentum in se mu je ta način postopanja že pristudil ter da mej njim raste vedno večje nezadovoljstvo. Ako se bode še nadalje tako postopalo, mogel bi priti čas, da, kader bi nastala potreba in bi država naša zašla v kritični položaj, bi se ljudstvo naše — kar jaz ne želim — ne hotelo odzvati dotičnemu pozivu, ako bi bil tudi ta poziv izdan v hrvatskem jeziku, tako kakor se sedaj nikdo ne odziva njegovemu vzdihovanju po zakonu in pravici.“ „Slovenca“ je zastopal izdajatelj Matija Kolar, državno pravdnštvo pa državnega pravdnika namestnik dr. Kavčič, sodišču je predsedoval deželni svetnik Sajiz, prisustovala sta mu deželna sodišča svetnik Martinjak in pristav Hauffen.

Izdajatelj v svojem daljem zagovoru naglašala, da je deželnega poslanca dr. Volariča govor v resnici oster, a opravičen, ker je vendar nezasiščen terorizem lahonske večine v deželnem zboru istrskem, ko svojim slovanskim sodeželanom niti tega priznati neče, da bi smeli v svojem hrvatsko-slovenskem govoru izrehati svojemu preljubljenemu vladarju, cesarju avstrijskemu svoj „Živio!“ Ožigosa početje primorskih Lahonov, kako zatirajo Slované, najzvestejše podložne Avstrije na domačih tleh, jim niti tega ne privošči, da bi njih zastopniki v deželnem zapisniku njih domoljubno čustvovanje mogli hraniti še poznim rodovom, pokazati, kako ljubijo svojega vladarja, kako ga spoštujejo, so mu zvesti in udani. In ti istrski Slovani, niso li tudi oni narod z drugimi narodi v Avstriji enakopraven, kateremu so po § 19. temeljnih državnih zakonov zagotovljene jednake pravice, a tu ne bi niti svojemu vladarju od sreča Slovan klicati smel svoj „slava“ ali „živio“. To pa na ljubo zagriženim lahonom, ki preko morja škile, bombe mečejo itd., so Avstriji nič manj nevarni in veleizdajski, kakor so sovražni svojim slovanskim sodeželanom. Na take lahonske patrijote naj bi se ozir jemalo, katerih nevarno početje je dunajska osrednja vlada sama spoznavati jela s tem, da je začela trebiti njih zalego, kakor društva „Pro Patria“ in „Dante Alighieri“. Tako lahonsko rovanje v Avstriji, ki ne more gledati ubogega trpina Istrijana, zato ker je Slovan in Avstrijan, znači tisti „Italia unita“ in „Italia farra da se“. In takega

početja ne bi ožigosaval „Slovenec“, list, kateremu velja program: „Vse za vero, dom, cesarja!“ „Slovenec“ se je potegoval za domovino zatiranih istrskih Slovanov, katerim se ni pripustilo čutiti se domače na domačih tleh, potegoval se za presvetlega vladarja, ko je brezobzirno lahonsko večino v istrskem deželnem zboru v oči zbudilo, da bi se znalo, da se je klicalo tam „Živio!“ — Gosp. zagovornik pravi v svojem nadaljnjem govoru, da je pričakoval, da bo drž. pravdnštvo pohvalilo „Slovenca“, da je tako domoljubno izvrševal svojo dolžnost, pa ga je zaplenilo ter ni pripustilo, da bi bil zvedel svet, kako se godi po nekaterih krajih ter skuša dokazati, da zaradi tiste dnevnice z dne 23. oktobra t. l. leta nihče ni mogel biti vznemirjen, da bi bil kak pregrešek zoper § 300. kaz. zakona. Če bi kako vznemirjenje kje bilo, moralo bi biti pred vsem kje drugje, n. pr. v Trstu in v Primorju in vendar je tržaška „Edinost“ z dne 22. oktobra t. l. št. 85. ta govor dr. Volariča in opazko prinesla, iz katere se je doslovno prineslo v Slovincu dne 23. oktobra t. l. in vendar tržaška „Edinosti“ niso zaplenili, „Slovenec“ pa se je uničil. („Edinost“ se od vis. predsedstva prečita ter k aktom priloži.) Vpraša: „Veljajo li drugačni tiskovni zakoni za Trst in pa za Ljubljano, da tukaj ne sme iti mej svet, kar tam gré slobodno?“ Z dovoljenjem vis. predsedstva se prebere tudi dopis iz dunajske „Deutsche Zeitung“, v katerem se obsoja surovo obnašanje Italijanov v istrskem zboru. Italijani ne morejo vtajiti, da je ogromna večina prebivalcev v Istri hrvatsko-slovenska, zato treba, da se z njimi poravnajo.

Nadalje skuša zagovornik dokazati, da bi bil nepostavno postopal zastopnik visoke vlade, g. Elluscheg v istrskem deželnem zboru, ko ni prisilil italijansko večino, da bi bila pustila vsprejeti v zapisnik slovanskih poslancev „živio!“ presvetlemu vladarju, češ, da bi ne bil izpolnil svoje dolžnosti in bi se bil moral kot tak potegniti za presvetlega vladarja, ter bi se bilo moralo priznati, da je vsak narod, tedaj tudi istrski Slovani, opravičen, mu klicati „živio!“ Konečno dokazuje, da mora „Slovenec“ zastopati tudi istrijske prebivalce, ker nabaja tudi med njimi svoje rojake, in da nikakor ni mislil „Slovenec“ s svojo opazko popisati gospoda vladnega zastopnika kot visokega dostojanstvenika, marveč osebo kot tako.

Državnega pravdnika namestnik dr. Kavčič prizná namene „Slovenca“, da ni hotel rovatiti proti postavni oblasti, in je tudi le redkokdaj zaplenjen. Ne more se tedaj pritoževati o kaki krivici. Konstatuje z živimi besedami izdajsko početje neke stranke po Istri, pa tudi nepresagljivo zvestobo in udanost do vladarja sploh in posebej istrijskih Slovanov. Če tudi se ni tedaj v stvari pregrešil „Slovenec“, ko je prinesel dotično opazko, pregrešil se je pa po obliki, ker jo je prinesel o vladni osebi, kakoršna se v smislu § 300. kaz. zak. nikdar prinašati ne sme. Ker je ta opazka v tesni zvezi z dr. Volaričevim govorom, se nekako ščuvanje zoper vladu utajiti ne dá.

Po dupliki zagovornika in repliki državnega pravdnika umakne se vis. c. kr. deželno sodišče v stransko sobo in po natančnem preudarku predsednik, dež. sodišča svetnik Sajiz razsodbo naznani, vsled katere se priziv M. Kolarja zavrne, konfiskacija „Slovenca“ z dne 23. oktobra t. l. pa potrdi radi pregreška § 300 kaz. zak. in tedaj razširjenje dotične „Slovenčeve“ št. 244. prepove. — Obravnava je trajala od 9. do 1/2 11. ure dopoldne.

Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski) je danes ob 1/2 3. uri sklenil sejo. Prihodnja seja bo v soboto dne 22. t. m.

(Kanončno vmeščen) je bil danes č. g. Andrej Petek na faro Sv. Križ pri Litiji.

(Za četrto porotno obdobje) za leto 1890. pri dež. sodišči v Ljubljani imenovan je namestnikom predsedniku porotnega sodišča deželnega sodišča svetnika g. K. Pleško.

(Madjarsko časnikaštvo in — irredenta.) Neznosne razmere v Trstu in obče na jugu presedajo i celó nekaterim madjarskim listom, koji povodom zuanih demonstracij v Trstu očitajo Dunaju, da ne gospodari dobro v Primorju in Trstu in da podpira laški živelj, ne brigajoč se za Slované, najtrdneje oporo Avstrije. „Opozarjamo gospode na Dunaji,“ — tako piše jeden budapeštanski list, — „da nima ni Avstrija ni nikdo v Avstriji pravice, izpostavljati v nevarnost dele državnega ozemlja. Ponavljamo, kar smo svojedobno gledé Trentina rekli: razmera med Avstrijo in Ogrsko je na jasnih podstavnihih pogodbah. Mi nimamo pravice, podariti Bačko srbskemu kralju, ali Sedmogradsko kralju rumunskemu. Iz tega pa pohaja, da ne smemo teh dežel tako upravljati, da bi ji ne bilo mōči vzdržati. Iz tega pa tudi izvira, da se ne smejo v Avstriji pomejne dežele tako upravljati, da bi nam bile jednoč ugrabljene. Vse to se pa dogaja v Trstu. „Emporium Avstrije ob Adriji“ postaja vedno bolj neavstrijsko. Baron Pretis je gospodaril ondi dvanajst let, seveda ni bil njegov

namen, ni želja, da bi bilo to ozemlje oddeljeno od Avstrijske. Ta namestnik je bil sicer nameščen z drugim, toda nam se dozdeva, da je pesem ostala nespremenjena. Irredentovci imajo ondi prvo besedo in se trudijo, da deželo vredé in obdelajo za Italijo. . . . Tudi v Dalmaciji je bila irredenta, ali ko se je možato ná-njo udarilo, razpršila se je v zrak. Tako bi se zgodilo v Trstu, ko bi se na Dunaji in v Trstu postopalo bolj odločno. . . . Ostre besede nam silijo v pero v obrano slovenskega življa na Primorskem, toda — čemu? vse je bob — v steno!

(Iz Trnovega v Ljubljani) se nam poroča: Deželnim poslancem polagamo na srce, da naj se ne dajo motiti po izgledu ljubljanskega mesta ter naj storé svojo narodno dolžnost, da bodo glasovali proti deželni podpori za ustanovitev višje dekliške šole. O tem bi več pisali, ko ne bi bil vže mestni odbornik g. Prosene korenito dokazal nepotrebo ustanovitve višje dekliške šole. Ker imajo pa mestni očetje veliko denarja na razpolaganje, torej mi davkoplačevalci trnovskega in krakovskega predmestja zahtevamo, da se iz našega denarja najpoprej 1. vpelje plinova svečava v naše predmestje; 2. da se odstrani svinjak na cesti v mestni log in le-tu razširi cesta, kar je nujna potreba; 3. da se napravi kanal ob cesti v mestni log, drugače bo treba v deževji mestne čolne na posodo vzeti, da se bodo ljudje prepeljavali; 4. da se pomnože svetilnice na opekarski cesti in posuje cesta od konjušnice do opekarske ceste. (O tem leži prošnja na magistratu čez leto dni, a do sedaj ni prošnja rešena in tudi cesta ne posuta.) Ker nimamo v mestnem zboru nobenega odbornika, da bi za nas usta odprl, smo primorani po časopisu naznaniti svoje želje, ker tudi s prošnjo nič ne dosežemo.

(Vitez Franc-Josipovega reda) je postal preč. g. dekan Jurij Jan, zaslužni slovenski duhovnik in domoljub. Dal mu Bog še mnogo let v novi časti!

(Važni ukaz poljedelskega ministra za Kras.) Z ozirom na silno pomanjkanje vode po Krasu je poljedelski minister ukazal znanemu gozdarskemu adjunktju V. Putiku, da na lici mesta poizveduje in preiskuje, ali in kako bi se dala odpraviti ta neprilika, bodi-si po vzdigovanji vode s hidravličnimi stroji, po izkopanji štirn ali po kakem drugem načinu. Gosp. Putik bode se zglasil pri okrajnih glavarstvih na Krasu, da poizvé kraje, kjer je letos najbolj vode pomanjkalo. Okr. glavarstvi postojinsko in logaško pa imata po zaslišanji občinskih uradov podati g. Putiku potrebna pojasnila ter ga pri njegovih delih kar mogoče podpirati. Mi z veseljem pozdravljamo to odredbo poljedelskega ministra, ker je res že skrajni čas, da se skuša odpraviti ona neprilika, ki najhuje tare mnoge kraje kraške ter da se jim pomaga do dovoljne vode za ljudi in živino. Gosp. Putika pa poznamo kot veščaka, kateri je že na raznih krajih zasledil vodo in kateremu so kraška tla popolnem znana. Naj se mu posrečijo njegova preiskovanja.

(Einspielerjeva slavnost.) „Katoliško-politično in gospodarsko društvo“ za Slovence na Koroškem vabi k „Einspielerjevi slavnosti“, katero priredi dné 26. novembra 1890 v Celovcu v veliki dvorani hotela pri „Sandwirth-u“. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Vspored slavnosti: 1. „Koračnica“, svira godba. 2. Pozdrav predsednika. 3. Titl: Ouverture k burki „Der Goldteufel“, svira godba. 4. Slavnostni govor v spomin rajnemu msgr. Andreju Einspielerju. 5. Ivanoviči: „Donauwellen“, valček, svira godba. 6. Deklamacija: „Pesen koroških Slovencev“ od dr. Lovro Tomana. 7. Resch: „Heimliche Liebe“, gavota, svira godba. 8. Komični prizor s petjem: „Trije nosovi“. 9. Bayer: „Papa, Mama“, polka francoska iz baleta „Die Puppenfee“, svira godba. 10. Suppé: „Flotte Bursche“, potpourri, svira godba. 11. Sullivan: „Micado“, kadrilja, svira godba. 12. Bartelt: „Feuerfunken“, polka hitra, svira godba. — Mej posameznimi točkami vrši se petje. Sodelovali bodo iz posebne prijaznosti: slavni operni pevec g. Josip Noll in gg. pevci ljubljanske čitalnice. — Vhod v dvorano bode dovoljen le proti izkazu vstopnic, katere se bodo delile pri popoldanskem shodu v dvorani „pri Sandwirth-u“ in tudi že prej v pisarni tiskarne družbe sv. Mohorja.

(Iz isterskega deželnega zbora) V deveti seji dné 12. novembra je odgovoril vladni zastopnik na interpelacijo dr. Amorosa zaradi obiskovanja vseučilišča v Zagrebu od strani isterske mladine. Skliceval se je pri odgovoru na ministerski odlok, ki

dovoljuje obiskavati dijakom iz Istre in Dalmacije vseučilišče v Zagrebu s pogojem da obiskujejo četrto leto in izvršijo drugi in tretji državni izpit na kakem vseučilišču v Cislitvaniji. Na interpelacijo poslanca Mandića gledé na šolo v Zametu odgovori, da je tudi komisija spoznala potrebo šole in da se prične, kakor hitro bo vse potrebno oskrbljeno. — Na dnevnem redu zadnje seje dné 13. novembra je bilo mej drugim izneverjenje deželnega blagajnika Greg. Rige. Predsednik hoče, da bi bila seja tajna ali vsaj rezervirana. Dr. Laginja se temu protivi in zahteva, da se stvar obravnava v javni seji, ker se za-njo zanima vsa dežela brez razlike na narodnost. Lahki so seveda glasovali za tajno sejo, da bi vsaj deloma prikrili sleparije svojih privržencev. — S tem žalnim spominom sklene se letošnji isterski zbor za Italijane — žalnega spomina.

Telegrami.

Dunaj, 19. novembra. God cesarice se je praznoval v vseh deželah kakor tudi na Ogrskem s slovesno službo božjo, katere so se vdeležila oblastva in šolska mladina. V vseh današnjih deželnih zborih so pritrjevali poslanci z glasnim odobravanjem predsednikom, naj povodom godu cesarice pošlje deželni zastop čestitke do prestola.

Dunaj, 20. novembra. V velikega Dunaja odseku pojasnjuje cesarski namestnik, da bode mesto Dunaj moralo potrošiti vsako leto 730.000 gold. za policijo, kar je jednako 23 1/2 odstotka vkupnih troškov za policijo. Župan Prix je označil to številko kot nesprejemno. Posvetovanje se odloži, dokler se cesarski namestnik in župan ne sporazumeta.

Gradec, 19. novembra. V današnjem deželnem zboru so Slovenci pri posvetovanji o poročilu obračuna deželnega odbora poglavje „ljudske šole“ opetovalno zahtevali, naj se odpravi obvezna nemščina iz šol na Spodnje Štajarskem, dočim je poslanec Schreiner povdarjal potrebo obvezne nemščine v imenovanih šolah. Postopanje deželnega odbora v tem vprašanji nasproti deželnemu šolskemu svetu se je vzelo z veseljem na znanje ter deželnemu odboru naložilo, naj na to deluje, da se bode na Spodnjem Štajarskem po onih krajih, kjer hodijo v šolo otroci nemških starišev, poučevalo v nemščini ali poučevala nemščina vsaj kot obvezni predmet.

Praga, 20. novembra. V deželnem zboru se je pričelo razpravljati o deželni kulturi in sicer o predlogih za svētnike. Oblastvo

je zaprlo prostor pred deželno dvorano. Poročevalec manjšine Julij Gregar naravnost priznava, da so si Mladočehi trudili zavleči komisijske obravnave in priboriti si premembe. Manjšina predlaga, naj se preide na dnevni red.

Črnovice, 20. novembra. Deželni zbor je soglasno sprejel postavni načrt z ozirom na sporazumenje med državno upravo in deželnim zastopom za uravnavo razmer države do bukovinske zemljiščne odveze. Rusinec Pihuljak predlaga, naj se bolj ozira na rusinski jezik. Dvorni svetnik Pace dokazuje, da se opravičenim zahtevam Rusincev ugaja, vendar se pri tem ne sme omejevatí pouk v potrebnem nemškem jeziku.

Pariz, 19. novembra. Zatrjuje se, da je general Seliverstov umorjen. Preiskava je pokazala, da je to maščevanje nihilistov. Misli se, da je morilec pobegli Padlevski iz ruskega Poljskega, v čegar stanovanji so našli patrone enakega kalibra, kakor je bil samokres, s katerim je bil Seliverstov umorjen.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
19	7. u. jut.	746.0	0.6	sl. svzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	745.4	5.0	"	"	
	9. u. zveč.	745.8	0.2	"	"	
Srednja temperatura 1.9°, za 1.3° nad normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87	gl.	90	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	88	"	10	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	10	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	35	"
Akcije avstr.-ogerske banke	980	"	—	"
Kreditne akcije	293	"	50	"
Francoski napoleond.	9	"	16 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	48	"
Nemške marko	56	"	75	"

Naznanilo.

V nekaterih dneh izide

„Die Heilung der Tuberkulose“ (sušice)

v metodi profesorja Kocha in njen pomen za blagor človeštva. Knjiga je umljiva tudi priprostemu ljudstvu.

Cena 60 kr., s poštnino vred 65 kr.

Naročila sprejema

J. GIONTINI,

(1) knjigarna in prodajalnica papirja v Ljubljani.

Katoliška Tiskarna
priporočila raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Sargove glicerinske specialitete.

Odkar sta izumila glicerinske specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih njeno Velicavstvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Lietig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svetnik pl. Scherzer itd. itd. dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerinsko milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatlici 65 kr., v deščicah po 3 koške vkupe 90 kr., v škatlici po 3 koške 60 kr.
Medeno glicerinsko milo v zavitku po 3 koške 60 "
Tekoče glicerinsko milo v steklenici 65 "
(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerinska ustna krema v steklenici 50 "
Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1.—
Toaletno karbol-glicerinsko milo v zavitku po 3 koške 1.20

KALODONT, glicerinska zobna krema po —.35
(Izvrstno sredstvo za lepe svitile zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

(3)

August Rungaldier,

izdelovatelj lesenih podob,

v St. Ulrichu, Gröden na Tirolskem,
priporočá svoje lastne izdelke, kakor:

**božične jaslice, križeva pota,
Christus-corporis s križem in
brez njega, oltarje itd.**

vsacega sloga in mojstra v priprosti in okrašeni obliki

Cenke in vzorce pošiljam na željo brezplačno. — Zago-tavljam mojstersko delo in skromno ceno. (3-1)

Zaradi lažjega dopisovanja, prosim, da se mi dopisuje v nemščini.